

LibMate

A LibMate az Országos Széchényi Könyvtár (a továbbiakban: OSZK) vezetésével, iránymutatásával, a Hermész-Soft Kft. közreműködésével fejlesztett és a nemzeti könyvtár tulajdonában lévő integrált könyvtári rendszer, mely a nemzetközi azonosító számok kiosztásától az olvasói kérésekig képes lefedni minden könyvtári munkafolyamatot megfelelően a nemzetközi szabványoknak is.

A rendszer működtetéséhez nem szükséges kliens telepítése, mivel az OSZK ezt Software as a Service, azaz SaaS szolgáltatás keretében üzemelteti. Tehát ez egy felhő alapú szolgáltatás, mely egy folyamatosan rendelkezésre álló aktív területet és a feltöltött adatoknak archív mentési területet biztosít, a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (a továbbiakban: KIFÜ) által fenntartott szervereken fut és az adott felhasználó részére beállított URL címen érhető el egy egyedileg megadott virtuális felhasználói felületen keresztül. Ennek előnyei:

- **Egyszerű használat:** a felhasználóknak nem kell speciális szoftvereket letölteniük és telepíteniük, mivel közvetlenül a böngészőjükől elérhetik, számítógépről vagy akár mobileszközről.
- **Gyors igénybevétel:** a telepítésen túl a konfigurálással sem kell foglalkoznia a felhasználóknak, ugyanis a szoftvert a szolgáltatáshoz való kapcsolódást követően rövid időn belül el is kezdenek használni.
- **Költséghatékonyság:** a karbantartás és a szoftverfrissítés központilag történik. A partnereknek csak a valóban használt funkciókért kell fizetniük, mivel választhatnak a modulok közül.
- **Rendszeres frissítések:** az OSZK kiemelt figyelmet fordít a hatékony működésre, ezért rendszeresen végez szoftverfrissítést, így az ügyfelek mindig a legfrissebb verzióval dolgozhatnak.
- **Elérhető adatok:** mivel az adatok a szolgáltatott szoftver esetében a felhőben vannak

tárolva, a felhasználók bárhol elérhetik azokat. Ezek az adatok nem vesznek el, így egy esetleges számítógépes meghibásodás esetén is biztos helyről érhetőek el.

- **Megbízhatóság:** a szolgáltatás a KIFÜ redundáns szerverein fut, amellyel biztosított a magas szintű rendelkezésre állás és megbízhatóság is.

A rendszeren belül a funkciók szervezettségét és szabályozottságát a modulok adják, melyek közül kiemelendő az Alaprendszer, az Admin, a Gyarapítás, a Raktárkezelés, az Állománykezelés, a Katalógus, a Kölcsönzés, Statisztika és az Olvasói katalógus (OPAC):

- **Alaprendszer:** keretbe foglalja a modulokat, biztosítva azok funkcionális működését, illetve kooperációját. **Főbb funkciói:** modulok közötti adatkapcsolatok biztosítása, workflow menedzsment, háttér folyamat menedzsment, interface menedzsment.
- **Admin:** itt szerepel mindazon funkciók összesége, amelyek a könyvtári adminisztrációt biztosítják, valamint lehetővé teszi a könyvtárak egyedi kezelési módjának beállítását is. **Főbb funkciói:** munkafolyamatok paraméterezése és konfigurálása, felhasználói jogosultságok kezelése és beállítása, funkciók elérését korlátozó szabályok kezelése, munkafolyamatok naplózása.
- **Gyarapítás:** az állomány gyarapítást támogató funkciók összeségét szolgálja ki, mint például dezideráta-kezelés, rendelés, számlaérkeztetés, költség helyek beállítása és kezelése. **Főbb funkciói:** az előszerzeményezés céljából készített bibliográfiai rekordok (beszerzési javaslat, dezideráta) kezelése, deziderátumból beszerzési tétel és ezzel egy rendeléshez kapcsolható tétel létrehozása, a különböző rendelési típusok és gyarapítási módok kezelése.
- **Raktárkezelés:** ez a komponens felel az adott felhasználó állományában található példányokon végrehajtható műveletekért és azok ellenőrzéséért. **Főbb funkciói:** egyéni és tömeges példányműveletek elvégzése, raktári kérések kezelése, a könyvtári állomány-nyilvántartásban szereplő példányok meglétének ellenőrzése, tehát biztosítja és automatizálja az állomány-ellenőrzés munkafolyamatait.
- **Állománykezelés:** biztosítja a teljes leltári állomány, valamint az állományból a nemzeti vagyoni körébe tartozó kulturális javak nyilvántartását. **Főbb funkciói:** leltári számok, vonalkódok, illetve raktári jelzetek nyilvántartása, a fentiek automatikus hozzárendelése az érkeztetett dokumentumokhoz, apasztási folyamatok elvégzése és törlési jegyzékek készítése, példánytörténetek nyomkövetése (gyarapítás, utolsó módosítás, tranzakciók).
- **Katalógus:** segítségével a felhasználó képes arra, hogy szabványos bibliográfiai, besorolási és példányrekordokat hozzon létre, módosítson, másoljon. **Főbb funkciói:** hagyományos és elektronikus dokumentumok tartalmi és formai feltárása, egyirányú és kölcsönös rekordkapcsolatok kialakítása és kezelése, rugalmas adatbeviteli felület kialakítása, lokális névtér entitások létrehozása és szerkesztése.
- **Kölcsönzés:** a dokumentumok tranzakcióit és a kölcsönzési szolgáltatással kapcsolatos adminisztrációt biztosító funkciók összessége. **Főbb funkciói:** dokumentumforgalmazási szabályok meghatározása, olvasói kategóriák és a velük kapcsolatos politikák konfigurálása, példányokra vonatkozó politikák meghatározása, virtuális kollekciók létrehozása és összekapcsolása.
- **Statisztika:** biztosítja a felhasználók számára az állományukra és tranzakciókra vonatkozó adatok lekérdezését. **Főbb funkciói:** éves OSAP jelentés szerinti előre definiált lekérdezések indítása, egyedi riportok készítésnek lehetősége, az adatok grafikus megjelenítése, a kimutatások exportálása.
- **Olvasói katalógus (OPAC):** biztosítja a könyvtár használói számára a katalógus és az olvasói profilok, tranzakciók elérését. **Főbb funkciói:** többszemponútú keresések és keresési lehetőségek biztosítása, a találati lista további szűkítése, pontosítása facetták segítségével, olvasói adatok és tranzakciók megtekintése, előjegyzések és foglalások indítása.

A rendszer egyedisége, hogy a partnerek által rögzített munkatársak személyre tudják szabni az egyes modulok megjelenítési felületét, ezzel is gyorsítva a mindennapi munkavégzésüket. Ezentúl a már fent említett jogosultságkezelésnek köszönhetően a munkafolyamatok is szabályozhatóak.

A folyamatos fejlesztés és a korszerűsítés mellett szeretnénk egy egységes, felhasználóbarát és letisztult könyvtári rendszer alternatívát biztosítani az ország valamennyi könyvtártípusa számára.
2023/10/13 - 08:31

Forrás webcím: <https://oszk.hu/LibMate>